3. Պարենի առկայություն

Աղյուսակ 3.1

*Գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի և բազմամյա տնկարկների տարածությունները, բերքատվությունը և համախառն բերքը **

	Տարածությունները (հազ. հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
Ընդամենը տարածություն	317.1	305.6	314.6	325.2	331.8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
այդ թվում`															
հացահատիկային մշակաբույսեր	203.4	191.9	200.8	206.8	209.6	18.6	21.9	15.8	22.8	19.4	367.3	415.5	310.0	456.9	396.2
որից` ցորեն	110.6	120.1	127.9	128.7	132.0	22.3	23.9	17.2	23.4	20.3	241.7	284.7	216.7	291.6	258.4
կարտոֆիլ	31.8	30.5	32.3	35.7	34.4	114.6	122.8	157.2	161.5	164.5	363.8	374.3	507.5	576.4	564.2
բանջարանոցային մշակաբույսեր	19.8	20.2	23.1	22.3	22.5	224.2	232.3	245.7	266.3	289.0	456.0	466.0	569.4	600.8	663.8
բոստանային մշակաբույսեր	3.3	3.8	4.1	4.0	3.9	165.1	232.9	284.4	280.2	305.2	54.8	89.7	115.4	112.9	117.8
պտուղ և հատապտուղ	22.7	22.8	25.7	34.7	34.8	47.6	39.7	48.1	39.1	105.1	102.4	82.6	103.1	113.7	315.2
խաղող	14.8	13.0	13.0	14.9	14.9	81.4	82.8	71.4	108.9	119.7	116.5	104.0	81.6	148.9	164.4

** Այստեղ և հետայսու բերքատվությունը հաշվարկված է հավաքված տարածության նկատմամբ:

Աղյուսակ 3.2.

Հացահատիկային մշակաբույսերի ցանքատարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Ցանքատարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	**203378**	**191867**	**200818**	**206767**	**209590**	**18.6**	**21.9**	**15.8**	**22.8**	**19.4**	**367.3**	**415.5**	**310.0**	**456.9**	**396.2**
ք. Երևան	351	360	358	375	267	34.8	23.9	30.2	30.7	27.5	1.2	0.9	1.1	1.2	0.7
Արագածոտն	20162	19094	21791	22061	23065	14.8	17.3	12.8	23.3	17.7	29.1	33.0	27.8	51.3	40.8
Արարատ	13913	13038	11849	12497	12481	28.3	30.8	31.0	36.1	34.3	39.4	40.2	36.7	45.1	42.9
Արմավիր	20444	20619	18597	18728	18353	35.1	36.4	31.2	33.0	30.2	71.8	74.9	58.0	61.0	55.3
Գեղարքունիք	42706	33127	40842	43918	45941	12.0	19.5	15.4	21.8	21.0	51.2	64.6	61.2	95.6	96.6
Լոռի	14265	16269	14785	14740	14790	25.8	18.0	11.2	18.6	18.3	36.7	28.8	15.4	25.0	24.9
Կոտայք	14823	12850	14539	14900	16577	10.7	13.3	8.7	18.3	14.7	15.8	17.1	12.6	27.1	24.4
Շիրակ	42028	44173	43027	44399	42022	19.5	21.8	10.2	20.8	13.3	80.9	93.6	42.1	82.1	50.1
Սյունիք	22125	17885	20545	21121	21508	9.8	18.9	14.8	20.2	15.2	18.7	33.9	30.5	42.7	32.8
Վայոց ձոր	3439	3208	3135	3254	3261	10.5	16.1	12.4	15.5	12.2	2.0	5.2	3.7	5.1	3.9
Տավուշ	9122	11244	11350	10774	11325	22.5	21.1	18.7	19.5	21.2	20.5	23.3	20.8	20.7	23.8

Աղյուսակ 3.3.

Ցորենի ցանքատարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Ցանքատարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	**110629**	**120135**	**127897**	**128705**	**131975**	**22.3**	**23.9**	**17.2**	**23.4**	**20.3**	**241.7**	**284.7**	**216.7**	**291.6**	**258.4**
ք. Երևան	318	263	358	343	255	35.3	24.0	30.2	31.5	28.2	1.1	0.6	1.1	1.1	0.7
Արագածոտն	6405	7669	9084	10211	10226	15.9	20.8	15.6	22.6	20.8	10.1	15.9	14.1	23.1	21.3
Արարատ	12798	12284	11157	11383	11580	28.6	30.8	31.3	35.1	34.6	36.6	37.9	34.9	40	40.1
Արմավիր	19728	18997	16990	17259	17059	35.2	37.6	31.0	30.3	29.6	69.4	71.4	52.6	51.5	50.4
Գեղարքունիք	12775	11940	18071	16060	17416	12.8	19.9	17.1	22.3	21.5	16.4	23.7	30.8	35.8	37.5
Լոռի	9574	12839	11735	12294	12145	30.5	18.5	11.1	18.7	18.3	29.3	23.5	12.3	20.8	20.6
Կոտայք	8634	8760	9765	10173	12017	12.2	14.2	9.1	19.3	15.0	10.4	12.4	8.9	19.5	18.1
Շիրակ	20597	24850	25528	26123	26792	21.4	23.8	11.5	23.3	13.9	43.9	57.7	28.4	54.7	32.3
Սյունիք	12644	12612	15318	15836	15808	11.0	20.3	15.1	20.7	15.6	12.8	25.6	23.1	32.8	24.6
Վայոց ձոր	2104	2738	2500	2500	2472	9.9	17.0	12.7	15.5	12.6	1.4	4.7	3	3.9	3.0
Տավուշ	5052	7183	7391	6523	6205	20.6	16.1	10.4	13.0	15.8	10.3	11.3	7.5	8.4	9.8

Աղյուսակ 3.4.

Կարտոֆիլի ցանքատարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Ցանքատարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց /հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	**31752**	**30485**	**32286**	**35734**	**34440**	**114.6**	**122.8**	**157.2**	**161.5**	**164.5**	**363.8**	**374.3**	**507.5**	**576.4**	**564.2**
ք. Երևան	109	106	104	83	106	172.5	162.8	148.2	132.5	128.8	1.9	1.7	1.5	1.1	1.4
Արագածոտն	1963	1700	1850	1960	1894	124.9	167.8	174.6	208.4	214.1	24.4	28.5	32.3	40.8	40.6
Արարատ	904	981	955	910	844	213.1	238.5	249.2	279.0	290.9	19.3	23.4	23.8	25.4	24.5
Արմավիր	1267	1559	1854	1822	1464	186.0	280.4	231.3	313.2	360.8	23.6	43.7	42.9	57.1	52.8
Գեղարքունիք	10484	11786	13050	15042	15093	122.1	122.1	159.3	169.5	165.0	127.9	143.9	207.9	254.9	249.0
Լոռի	8162	6434	6259	6966	6462	98.1	73.5	119.8	80.0	100.8	80.0	47.3	75.0	55.4	63.9
Կոտայք	1229	1121	1206	999	701	137.2	145.2	213.2	219.9	185.5	16.9	16.3	25.7	22.0	12.9
Շիրակ	2528	1995	2452	3335	3060	98.2	129.0	163.0	180.8	184.6	24.8	25.8	40.0	60.3	56.5
Սյունիք	2041	1972	1986	1987	1899	112.3	131.2	130.8	163.2	175.1	22.9	25.9	26.0	32.4	33.2
Վայոց ձոր	255	225	261	213	233	114.5	164.2	176.6	184.3	171.5	2.9	3.7	4.6	3.9	4.0
Տավուշ	2810	2606	2309	2417	2684	68.3	54.4	120.5	95.7	94.8	19.2	14.1	27.8	23.1	25.4

Աղյուսակ 3.5.

Բանջարանոցային մշակաբույսերի ցանքատարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Ցանքատարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	**19839**	**20222**	**23132**	**22245**	**22539**	**224.2**	**232.3**	**245.7**	**266.3**	**289.0**	**456.0**	**466.0**	**569.4**	**600.8**	**663.8**
ք. Երևան	492	343	426	539	598	154.6	166.2	145.1	122.7	104.0	7.6	5.7	6.2	6.6	6.2
Արագածոտն	1063	968	1174	1101	1015	113.1	135.2	179.2	176.5	229.6	11.9	13.1	21.0	19.4	23.3
Արարատ	4229	4773	6158	5661	5769	318.6	319.9	358.4	363.8	359.1	134.7	152.6	221.4	206.5	207.9
Արմավիր	6036	6331	7309	6917	7234	276.9	282.6	260.8	327.5	367.5	178.6	178.9	192.8	238.5	277.8
Գեղարքունիք	1280	1466	1498	1603	1743	220.7	243.9	235.1	241.1	278.2	28.3	35.7	35.2	38.7	48.5
Լոռի	1304	1329	1342	1271	1299	124.7	90.9	164.4	123.3	147.6	16.3	12.1	21.1	14.7	19.1
Կոտայք	1618	1561	1367	1356	1150	165.7	178.1	158.4	181.4	203.4	26.8	26.6	21.6	24.6	23.4
Շիրակ	1344	1113	1236	1399	1268	215.9	164.0	181.8	189.5	201.1	28.9	18.3	22.3	25.7	25.5
Սյունիք	920	910	952	957	896	131.1	149.3	150.5	148.6	189.9	12.1	13.6	14.3	14.2	17.0
Վայոց ձոր	492	411	501	461	485	73.9	110.7	119.0	122.7	150.8	3.6	4.6	6.0	5.7	7.3
Տավուշ	1061	1017	1169	980	1082	67.8	51.7	64.1	65.7	71.9	7.2	4.8	7.5	6.2	7.8

Աղյուսակ 3.6.

Բոստանային մշակաբույսերի ցանքատարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Ցանքատարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	**3333**	**3853**	**4058**	**4034**	**3864**	**165.1**	**232.9**	**284.4**	**280.2**	**305.2**	**54.8**	**89.7**	**115.4**	**112.9**	**117.8**
ք. Երևան	3	4	4	9	4	185.0	175.0	175.0	138.9	250.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Արագածոտն	116	81	187	144	149	34.2	53.2	88.6	100	130.2	0.3	0.4	1.7	1.5	1.9
Արարատ	542	842	792	900	869	178.5	234.7	331.1	313.2	333.2	9.7	19.7	26.2	28.2	29.0
Արմավիր	2570	2811	2985	2887	2718	172.4	243.2	289.1	284.8	313.9	44.3	68.4	86.3	82.2	85.3
Գեղարքունիք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի	8	11	6	10	9	51.6	18.5	40.8	76.7	64.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Կոտայք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ	5	-	-	-	-	102.0	-	-	-	-	0.1	-	-	-	-
Սյունիք	3	8	2	1	1	112.0	194.4	150.0	238.0	119.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0
Վայոց ձոր	30	28	28	15	18	31.3	104.5	118.6	87.3	150.8	0.1	0.3	0.3	0.2	0.3
Տավուշ	56	68	54	68	96	37.0	94.8	145.5	108.2	121.6	0.2	0.6	0.8	0.7	1.2

Աղյուսակ 3.7.

Պտղի և հատապտղի տարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Տարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	**22656**	**22839**	**25735**	**34725**	**34769**	**47.6**	**39.7**	**48.1**	**39.1**	**105.1**	**102.4**	**82.6**	**103.1**	**113.7**	**315.2**
ք. Երևան	890	766	839	1297	1297	19.8	12.9	28.0	6.0	48.3	1.7	1.0	2.3	0.7	5.7
Արագածոտն	3467	3013	3301	5095	5095	69.2	55.2	91.5	87.6	139.0	24.0	16.6	28.4	40.3	64.0
Արարատ	3777	3773	5031	6105	6326	77.3	62.1	32.5	45.9	175.1	24.6	19.5	13.8	22.3	91.9
Արմավիր	4010	4218	5846	7169	7176	58.1	52.3	35.3	20.7	144.6	22.1	17.5	10.8	10.8	80.1
Գեղարքունիք	1168	1210	1168	1402	1426	37.3	63.1	94.0	79.0	110.9	4.4	7.6	11.0	10.2	15.1
Լոռի	1567	1698	1011	2475	2396	18.6	7.9	64.3	5.5	31.2	2.4	1.2	6.5	1.1	6.3
Կոտայք	3053	3010	3445	4088	4073	40.1	42.4	55.5	54.9	44.5	12.2	12.5	18.3	19.8	16.2
Շիրակ	215	316	319	438	322	33.0	35.2	37.3	59.1	72.0	0.7	1.0	1.0	2.6	2.1
Սյունիք	2338	2608	2517	2695	2694	17.0	12.0	13.5	1.1	68.7	3.9	3.1	3.2	0.3	16.8
Վայոց ձոր	1106	1158	1226	1880	1939	46.3	17.1	16.2	17.4	53.6	4.8	1.9	1.9	2.9	9.5
Տավուշ	1065	1069	1032	2081	2025	14.7	7.6	61.0	16.2	42.8	1.6	0.7	5.9	2.7	7.5

Աղյուսակ 3.8.

Խաղողի տարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Տարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	**14843**	**12997**	**13054**	**14856**	**14932**	**81.4**	**82.8**	**71.4**	**108.9**	**119.7**	**116.5**	**104.0**	**81.6**	**148.9**	**164.4**
ք. Երևան	618	506	556	637	637	49.1	43.5	17.6	46.0	30.8	3.0	2.2	0.9	2.9	1.9
Արագածոտն	2403	1336	1479	1846	1846	21.2	40.2	9.5	38.3	54.7	5.1	5.3	1.4	7.0	10.0
Արարատ	3856	3630	3407	4065	4298	116.8	118.5	146.8	157.7	182.7	39.9	40.0	45.1	56.2	65.7
Արմավիր	5342	4943	5123	5386	5272	106.6	110.7	62.6	146.3	149.0	56.1	53.3	24.0	71.2	72.6
Գեղարքունիք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի	69	68	66	65	65	38.1	8.0	52.6	10.0	19.1	0.3	0.1	0.3	0.0	0.1
Կոտայք	626	533	496	494	458	11.5	6.7	3.6	20.4	24.6	0.7	0.4	0.2	1.0	1.1
Շիրակ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք	98	123	117	185	185	76.8	39.1	34.7	13.5	51.9	0.7	0.5	0.4	0.3	0.9
Վայոց ձոր	582	675	577	849	852	46.7	17.2	14.0	46.1	48.0	2.7	1.0	0.8	3.2	3.5
Տավուշ	1249	1183	1233	1329	1319	63.9	10.1	68.7	53.6	65.1	8.0	1.2	8.5	7.1	8.6

Աղյուսակ 3.9.

Խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ*

գլուխ

	2001	2002	2003	2004	2005	2006[1]
ՀՀ ընդամենը	**497306**	**514244**	**535784**	**565844**	**573260**	...
ք. Երևան	2447	2380	2590	2588	3353	...
Արագածոտն	55656	56800	63207	66502	67612	...
Արարատ	37376	42683	42741	45656	43102	...
Արմավիր	37367	35244	37145	39311	40728	...
Գեղարքունիք	87728	95419	96002	104018	100776	...
Լոռի	56269	56034	59380	64102	65967	...
Կոտայք	47664	48318	51555	53763	55759	...
Շիրակ	71428	77687	79908	84344	88982	...
Սյունիք	42892	42046	45790	49509	49889	...
Վայոց ձոր	21315	20403	19900	20418	20895	...
Տավուշ	37164	37230	37566	35633	36197	...

[1] *Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին*

Աղյուսակ 3.10.

Կովերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ

գլուխ

	2001	2002	2003	2004	2005	2006[1]
ՀՀ ընդամենը	**264920**	**270107**	**280764**	**290995**	**290069**	...
ք.Երևան	1526	1306	1435	1658	2084	...
Արագածոտն	30578	30597	32508	35251	34879	...
Արարատ	18513	21023	21028	21524	19826	...
Արմավիր	19050	17441	18378	18450	18239	...
Գեղարքունիք	45472	49613	49893	52775	51291	...
Լոռի	31415	31813	33208	35131	34759	...
Կոտայք	27993	26601	28314	28932	28985	...
Շիրակ	37599	38545	41875	43368	45916	...
Սյունիք	22771	23059	23848	25129	25270	...
Վայոց ձոր	10553	10630	10795	10281	10129	...
Տավուշ	19450	19479	19482	18496	18691	...

Աղյուսակ 3.11.

Խոզերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ*

գլուխ

	2001	2002	2003	2004	2005	2006[1]
ՀՀ ընդամենը	**68912**	**97884**	**111031**	**85393**	**89082**	...
ք. Երևան	2243	2993	1862	2094	2342	...
Արագածոտն	3644	5830	6026	4048	3765	...
Արարատ	5343	9430	9244	9021	8733	...
Արմավիր	8569	11092	9661	9289	9490	...
Գեղարքունիք	4635	7299	7467	6512	6005	...
Լոռի	10551	13813	17044	10398	10750	...
Կոտայք	4989	8984	12320	9828	11389	...
Շիրակ	7141	13728	19846	11042	11857	...
Սյունիք	3711	4244	4225	4202	4450	...
Վայոց ձոր	685	961	1240	570	782	...
Տավուշ	17401	19510	22096	18389	19519	...

[1] *Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին*

Աղյուսակ 3.12.

Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ*

գլուխ

	2001	2002	2003	2004	2005	2006[1]
ՀՀ ընդամենը	**539992**	**592086**	**602560**	**628475**	**603252**	**...**
ք. Երևան	2691	3085	3898	3900	3408	...
Արագածոտն	77130	86476	87067	90122	87587	...
Արարատ	61985	73426	76653	83621	76554	...
Արմավիր	41628	39119	39784	44807	49724	...
Գեղարքունիք	94569	99802	100739	105178	99719	...
Լոռի	36507	39069	40077	43388	41535	...
Կոտայք	50968	61959	64514	64450	59893	...
Շիրակ	55558	67287	67355	74373	72604	...
Սյունիք	55548	57088	60785	62991	60786	...
Վայոց ձոր	30243	31553	30154	29073	26765	...
Տավուշ	33165	33222	31534	26572	24677	...

[1] *Տվյալները կամփոփվեն ս.թ. մարտին*

Աղյուսակ 3.13

Կենդանական ծագման գյուղատնտեսական մթերքի արտադրությունն ըստ մարզերի

	Իրացվել է անասուն և թռչուն սպանդի համար (կենդանի քաշով հազ. տոննա[1])								
	2001	2002	2003	2004	2005				2005
					I եռամսյակ	II եռամսյակ	III եռամսյակ	IV եռամսյակ	
ՀՀ ընդամենը	**86.8**	**89.0**	**92.0**	**94.6**	**17.7**	**20.4**	**26.2**	**34.8**	**99.1**
ք. Երևան	0.7	1.7	1.4	0.4	0.1	0.1	0.1	0.2	0.5
Արագածոտն	10.3	9.1	9.5	10.3	1.9	2.2	2.9	3.8	10.8
Արարատ	6.1	7.3	8.0	8.4	1.6	1.7	2.4	3.1	8.8
Արմավիր	6.1	7.9	8.4	10.0	2.2	2.4	2.7	3.6	10.9
Գեղարքունիք	14.3	14.3	14.4	14.9	2.7	3.2	4.2	5.6	15.7
Լոռի	10.6	8.5	9.0	9.5	1.7	2.1	2.6	3.5	9.9
Կոտայք	7.8	10.9	11.0	9.8	1.8	2.1	2.7	3.4	10.0
Շիրակ	11.6	13.2	13.4	13.1	2.4	2.8	3.6	4.9	13.7
Սյունիք	7.7	6.6	7.0	7.7	1.4	1.6	2.1	2.7	7.8
Վայոց ձոր	4.3	3.2	3.3	3.3	0.6	0.7	0.9	1.3	3.5
Տավուշ	7.3	6.3	6.6	7.2	1.3	1.5	2.0	2.7	7.5

	Կաթ (հազ. տոննա)								
	2001	2002	2003	2004	2005				2005
					I եռամսյակ	II եռամսյակ	III եռամսյակ	IV եռամսյակ	
ՀՀ ընդամենը	**465.3**	**489.5**	**513.7**	**555.2**	**77.3**	**225.4**	**220.6**	**71.3**	**594.6**
ք. Երևան	3.3	3.1	3.4	3.6	0.6	1.3	1.2	0.5	3.6
Արագածոտն	56.3	55.3	59.4	64.1	8.9	26.0	25.5	8.2	68.6
Արարատ	32.0	38.1	38.4	41.4	5.8	16.8	16.6	5.3	44.5
Արմավիր	32.2	31.1	33.2	35.9	5.0	14.6	14.3	4.5	38.4
Գեղարքունիք	80.0	89.9	91.5	98.7	13.8	40.0	39.3	12.7	105.8
Լոռի	56.3	54.6	60.4	65.4	9.1	26.4	26.1	8.3	69.9
Կոտայք	43.3	48.9	52.8	56.9	7.9	23.3	22.5	7.5	61.2
Շիրակ	63.3	72.6	76.6	83.0	11.5	33.8	32.9	10.6	88.8
Սյունիք	40.9	41.9	43.4	47.1	6.5	19.2	18.7	6.1	50.5
Վայոց ձոր	22.3	19.0	19.4	21.0	2.9	8.5	8.4	2.7	22.5
Տավուշ	35.4	35.0	35.2	38.1	5.3	15.5	15.1	4.9	40.8

	Ձու (մլն. հատ)								
	2001	2002	2003	2004	2005				2005
					I եռամսյակ	II եռամսյակ	III եռամսյակ	IV եռամսյակ	
ՀՀ ընդամենը	**448.3**	**477.7**	**502.2**	**563.0**	**109.2**	**153.6**	**121.3**	**134.1**	**518.2**
ք. Երևան	38.3	52.3	55.5	46.9	11.8	10.1	8.3	8.4	38.6
Արագածոտն	21.2	22.5	26.2	27.3	4.2	8.7	7.2	7.3	27.4
Արարատ	30.3	31.7	38.8	41.4	6.6	13.7	11.2	11.4	42.9
Արմավիր	35.4	32.3	37.4	39.9	6.6	12.8	10.7	10.9	41.0
Գեղարքունիք	32.3	30.7	35.2	41.0	6.7	13.8	11.4	11.5	43.4
Լոռի	16.8	17.1	23.0	29.2	4.4	8.4	8.0	6.9	27.7
Կոտայք	198.6	211	200.6	251.6	54.5	57.6	41.1	53.4	206.6
Շիրակ	30.1	32.5	35.2	38.1	6.2	12.9	10.5	10.7	40.3
Սյունիք	14.2	13.7	15.1	14.6	2.4	4.9	4.1	4.1	15.5
Վայոց ձոր	8.9	10.5	11.6	12.5	2.5	3.7	3.1	3.8	13.1
Տավուշ	22.2	23.4	23.6	20.5	3.3	7.0	5.7	5.7	21.7

[1] *Ներառյալ ներքին սպառումը*

Ագրոօդերևութաբանական տեղեկատվություն
(2005թ. հոկտեմբեր –դեկտեմբեր)

Հոկտեմբերին օդի ամսական միջին ջերմաստիճանը հանրապետությունում նորմայի սահմաններում էր, տեղ-տեղ մի փոքր դրական կամ բացասական շեղումով: Ամենաբարձր ջերմաստիճանը գրանցվեց հոկտեմբերի 13-ին. Արարատյան հարթավայրում՝ +28…+30, լեռնային շրջաններում, Տավուշում, Սյունիքում և Լոռիում՝ +21…+28 աստիճան: Ամենացածր ջերմաստիճանը գրանցվել է հոկտեմբերի 23-ին. Լոռիում, լեռնային և նախալեռնային շրջաններում -2…-9, Արարատյան դաշտում, Տավուշում՝ 0…-3, Սյունիքի հովիտներում՝ +2…+5 աստիճան: Ամսական տեղումների քանակը հանրապետության շրջանների գերակշիռ մասում մոտ կամ բարձր էր նորմայից (100-190%) և միայն Սյունիքում ու Վայոց ձորում այն խիստ անհավասարաչափ էր և կազմել է նորմայի 30-100%: Ամսվա ընթացքում առանձին շրջաններում դիտվել է քամու արագության ուժեղացում 14-18, պոռթկումների ժամանակ՝ 19-30մ/վրկ:

Ամսվա ընթացքում դիտված տեղումները ÙÇ ÏáÕÙÇó խանգարեցին բերքահավաքին, մյուս կողմից էլ բարձրացրին հողի խոնավության պաշարները և նպաստեցին ցանված աշնանացանի ծլմանը և զարգացմանը: Ամսվա վերջին լեռնային շրջանների մեծ մասում աշնանացանը թփակալել էր, իսկ հովտային շրջաններում աշնանացան ցորենի ցանքը նոր էր սկսել:

Նոյեմբերը բնութագրվեց նորմային մոտ, տեղ-տեղ 1 աստիճանով բարձր կամ ցածր ջերմային ռեժիմով: Առավելագույն ջերմաստիճան գրանցվել է ամսվա սկզբին, մասնավորապես Արարատյան դաշտում, Սյունիքի հովիտներում գրանցվեց +20…+24, լեռնային շրջաններում, Լոռիում, Տավուշում, Սյունիքի նախալեռներում +14…+19 աստիճան: Այդ օրերին Արարատյան դաշտում առավելագույն ջերմաստիճանը գերազանցեց երբևէ գրանցված բացարձակ առավելագույնը: Ամենացածր ջերմաստիճանը գրանցվել է նոյեմբերի 25-ին. Լոռիում, լեռնային և նախալեռնային շրջաններում -6…-10, Արարատյան դաշտում, Տավուշում և Սյունիքի նախալեռներում՝ -3…-5, Սյունիքի հովիտներում՝ 0…-3 աստիճան: Ամսական տեղումների քանակը Տավուշում, Լոռիում, Շիրակում, Կոտայքում, Արարատյան դաշտում ցածր էր նորմայից և կազմեց նորմայի 50-81%-ը, իսկ Գեղարքունիքի առանձին վայրերու և, Սյունիքի նախալեռներում այն բարձր էր նորմայից (100-130%): Նոյեմբերի 6-ին լեռնային առանձին շրջաններում դիտվեցին տեղումներ ձյան տեսքով:

Ամսվա առաջին կեսին հովտային շրջաններում աշնանացան ցորենի հատիկը կտցեց և ծլեց, իսկ լեռնային շրջանների մեծ մասում այն թփակալեց: Ամսվա կեսերին լեռնային շրջաններում աշնանացանի վեգետացիան դադարեց և անցավ ձմեռման թփակալած վիճակում: Չնայած ձյան ծածկի բացակայությանը, աշնանացանի թփակալման հանգույցում ձմեռման համար վտանգավոր ջերմաստիճաններ չեն դիտվել :

Դեկտեմբերին օդի ամսական միջին ջերմաստիճանը բարձր էր նորմայից 3-5աստիճանով: Առավելագույն ջերմաստիճանները գրանցվել են առաջին և երկրորդ տասնօրյակներում. Սյունիքում՝ +18…+22, ÈáéÇáõÙ և Տավուշում՝ +15…+18, լեռնային շրջաններում՝ +9…+18, Արարատյան դաշտում՝ +13...+15 աստիճան: Ամսվա երրորդ տասնօրյակում գրանցվել են ցածր ջերմաստիճաններ. լեռնային շրջաններում, Լոռիում, Սյունիքի նախալեռներում՝ -17 …-25 (Աշոցքում -30), Արարատյան դաշտում և Տավուշում՝ -5…-10, Սյունիքի հովիտներում՝ 0…-6 աստիճան: Ամսական տեղումների քանակը Լոռիում, Շիրակում կազմել է ÝáñÙայի 120-140% (Տաշիրում՝ 200%), մնացած շրջաններում այն խիստ ցածր էր նորմայից (նորմայի 25-80%):

Ամսվա սկզբին հովտային շրջաններում աշնանացանի վեգետացիան շարունակվում էր միայն ցերեկային ժամերին, լեռնային և նախալեռնային շրջաններում աշնանացան ցորենը գտնվում էր ձմեռային հանգստի շրջանում: Դեկտեմբերի առաջին տասնօրյակում, չնայած ձյան բացակայությանը, աշնանացանի թփակալման հանգույցում նվազագույն ջերմաստիճանը կազմել է -2…-3 աստիճան: Երկրորդ տասնօրյակի կեսերին տեղացած ձյունը առանձին լեռնային շրջաններում առաջացրեց բավարար ճնածածկույթ աշնանացանի ձմեռման համար: Ամսվա երրորդ տասնօրյակում նույնպես աշնանացանի ձմեռման համար վտանգավոր ջերմաստիճաններ չեն դիտվել:

Աղյուսակ 3.14

Պարենամթերքի ներմուծում

տոննա

	2001	2002	2003	2004	2005				2005
					I եռամսյակ	II եռամսյակ	III եռամսյակ	IV եռամսյակ	
Ցորեն	295877.6	326784.8	303946.8	384607.9	74500.9	62729.7	88429.5	93383	319043.1
Ալյուր	24663.6	14180.9	6096.7	14596.9	735.4	301.1	108.8	649.7	1795.0
Բրինձ	11078	14310.6	15685.7	14494.8	2565.4	3631.0	4341.6	6007.9	16545.9
Մակարոնեղեն	1494.8	1255.3	2021.6	2835.5	629.1	852.2	639.4	1014.4	3135.1
Շաքար	73485.8	68400.2	86963.1	74875. 5	15310.4	33654.2	36544.9	17753.4	103262.9
Բուսական յուղ	13050.2	12152.8	18309.3	13220.4	4631.3	3802.6	3391.8	5275.2	17100.9
Ձու	529	88.8	8.6	44.7	17.5	16.8	7.1	-	41.4
Թռչնի միս	13043.4	11897.8	12377.9	10019.2	2557.2	3777.6	4039.6	3206.4	13580.8
Տավարի միս	7319.4	7789.5	9658.4	10863.2	2864.5	1731.7	1208.0	3252.7	9056.9
Խոզի միս	596.8	705.4	964.5	2134.9	430.3	750.1	680.4	848.1	2708.9
Կաթ (բոլոր տեսակները)	1467.3	2077.9	3575.9	3866.5	365.8	1123.2	1134.3	844.6	3467.9
Կարագ	3829.8	3303.4	3644.6	5268.4	698.6	1165.9	1201.2	495.6	3561.3
Պանիր	158.6	180.2	253.5	493.5	119.8	112.2	140.6	170.4	543.0
Բանջարեղեն	7511.4	7121.1	8669.1	9004.3	2219.4	2969.2	1069.7	2099.5	8357.8
որից՝ կարտոֆիլ	2289,6	1927.0	2858.7	1553.3	-	915.1	-	-	915.1
Միրգ (ներառյալ ընկուզապտուղներ)	8436.6	9193.7	12584.5	17167.9	5550.3	3458.1	1637.7	10824.7	21470.8
որից՝խաղող	1023.9	930.1	1256.2	894.5	22.0	43.9	44.4	785.3	895.6
բոստանային մշակաբույսեր	171.3	225.7	267.2	313.6	0.0	7.7	13.0	0.2	20.9

Աղյուսակ 3.15.

Պարենամթերքի արտահանում

տոննա

	2001	2002	2003	2004	2005				2005
					I եռամսյակ	II եռամսյակ	III եռամսյակ	IV եռամսյակ	
Կոնյակ[1]	7367.2	10024.0	12118	10824.0	3016.9	4251.8[◊]	3412.7[◊]	5462.2	16143.6
Գինի	1581.4	605.6	362.3	382.6	45.0	149.8	113.4	188.5	496.7
Հանքային ջուր	2124.3	2339.5	3816.1	4520.1	1374.0	1559.8	1218.9	1217.2	5369.9
Միրգ (ներառյալ ընկուզապտուղներ)	981.9	3307.9	3978.0	2497.2	12.0	1327.9	4388.3	1097.4	6825.6
որից՝ խաղող	873.8	560.9	1003.7	324.8	-	-	212.3	373.8	586.1
Պանիր	41.1	96.2	1002.6	1026.3	327.1	439.1	1077.8	429.5	2273.5
Ձու	711.6	781.4	1196.9	2703.2	274.3	301.4	59.2	76.7	711.6

Աղյուսակ 3.16.

Մարդասիրական օգնություն

տոննա

	2001	2002	2003	2004	2005				2005
					I եռամսյակ	II եռամսյակ	III եռամսյակ	IV եռամսյակ	
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	36.7	14.3	116.7[◊]	10.6	0.0	0.0	0.0	2.5	2.5
Բուսական ծագման արտադրանք	43327.6	2379.8	444.7[◊]	5392.7	473.7	15.6	35.5	76.9	601.7
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր ու ճարպեր	181.7	2.4	1.5	3.5[◊]	3.9	0.0	0.0	0.5	4.4
Պատրաստի սննդի արտադրանք	526.9	56.2	167.0[◊]	136.9[◊]	4.2	5.1	10.7	78.5	98.5

[1] *Մինչև 2004թ. տվյալները ներկայացված են առանց քաղաքացիների կողմից իրականացվող առևտրի:*

Աղյուսակ 3.17.

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2002թ

հազ.տոննա

	Պահուստներ տարվա սկզբում	Արտադրություն	Ներմուծում[1]	**Ամբողջական առաջարկ**	Սննդի օգտագործում	Անասնակեր	Կորուստներ	Սերմացու	Արտահանում[1]	Այլ օգտագործում	Պահուստներ տարվա վերջում	**Օգտագործում**	Ինքնաբավության աստիճան, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով		
														կգ/տարի	գր/օր	կկալ/օր
Ցորեն	54.0	284.7	347.7	**686.4**	453.9	80.4	10.3	36.0	2.1	0.0	103.7	**686.4**	45.2	151.2	414.2	1325.6
Կարտոֆիլ◊	272.3	374.3	1.9	**648.5**	135.0	68.0	36.6	121.9	0.0	0.0	287.0	**648.5**	99.5	45.0	123.2	92.4
Բանջարեղեն◊	185.7	713.7	7.1	**906.5**	559.7	11.3	14.7	0.7	22.5	0.0	297.6	**906.5**	102.2	186.4	510.8	154.3
Միրգ (բացի խաղողից)	6.0	82.6	9.4	**98.0**	79.9	0.0	7.8	-	4.7	0.0	5.6	**98.0**	94.6	26.6	72.9	109.4
Հատիկաընդեղային մշակաբույսեր	0.8	3.5	4.0	**8.3**	6.9	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	0.8	**8.3**	46.7	2.3	6.3	18.2
Բուսական յուղ	1.1	1.2	12.4	**14.7**	13.4	-	0.2	-	0.0	0.0	1.1	**14.7**	8.8	4.5	12.2	80.7
Շաքար	3.2	0.0	69.9	**73.1**	68.4	-	1.1	-	0.6	0.0	3.0	**73.1**	0.0	22.8	62.4	241.0
Ձու	0.3	26.3	0.1	**26.7**	23.3	0.0	1.4	0.9	0.8	0.0	0.3	**26.7**	102.7	7.7	21.3	11.3
Կաթ (բացի կարագից)	45.9	489.5	10.6	**546.0**	434.4	49.0	21.8	-	0.8	0.0	40.0	**546.0**	98.0	144.7	396.4	158.6
Տավարի միս	0.8	29.6	8.8	**39.2**	37.8	0.0	0.5	-	0.1	0.0	0.8	**39.2**	77.3	12.6	34.5	62.1
Խոզի միս	0.2	10.3	3.8	**14.3**	13.8	0.0	0.2	-	0.0	0.0	0.3	**14.3**	73.1	4.6	12.6	26.4
Ոչխարի և այծի միս	0.1	5.9	0.0	**6.0**	5.8	0.0	0.1	-	0.0	0.0	0.1	**6.0**	100.0	1.9	5.3	8.5
Հավի միս	0.4	4.4	12.8	**17.6**	17.1	0.0	0.1	-	0.0	0.0	0.4	**17.6**	25.6	5.7	15.6	16.7
Խաղող	2.2	104.0	3.6	**109.8**	101.5	0.0	5.0	-	0.6	0.0	2.7	**109.8**	97.2	2.3	6.3	4.2
ԸՆԴԱՄԵՆԸ																*2309.4*◊

Այստեղ և հետայսու պարենային հաշվեկշիռներում`

-*ցորենի* ցուցանիշը ներառում է ցորենի, ինչպես նաև ալյուրի, մակարոնեղենի, էթիլային սպիրտի և այլ հացամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած ցորենի,

-*բանջարեղենի* ցուցանիշը ներառում է թարմ, չորացված և պահածոյացված բանջարեղենի (կաղամբ բոլոր տեսակի, վարունգ, լոլիկ, սեղանի ճակնդեղ, գլուխ սոխ, սխտոր և այլն) տվյալները,

-*մրգի* ցուցանիշը ներառում է թարմ, չորացրած և պահածոյացված մրգի (հնդավորներ, կորիզավորներ, մերձարևադարձային, արևադարձային և այլն) տվյալները,

-*հատիկաընդեղային մշակաբույսերի* ցուցանիշը ներառում է լոբու, ոսպի և այլ լոբազգիների տվյալները,

-*բուսական յուղի* ցուցանիշը ներառում է սոյայի, գետնընկույզի, ձիթապտղի, արմավենու, արևածաղկի և այլ ձեթերի տվյալները,

-*ձվի* ցուցանիշը ներառում է կճեպով ձվի, ինչպես նաև ձվի փոշու տվյալները պայմանականորեն վերածած ձվի,

-*կաթի* ցուցանիշը ներառում է թարմ կաթի, ինչպես նաև կաթի փոշու, մածունի, թթվասերի, կաթնաշոռի, պանրի և այլ կաթնամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ կաթի,

-*տավարի, խոզի, ոչխարի և այծի, հավի մսի* ցուցանիշները ներառում են սպանդային քաշով մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով մսի,

-*խաղողի* ցուցանիշը ներառում է խաղողի, ինչպես նաև չամիչի տվյալները պայմանականորեն վերածած խաղողի:

[1] *Առանց «ՀՀ Մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:*

Աղյուսակ 3.18.

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2003թ.

հազ.տոննա

	Պահուստներ տարվա սկզբում	Արտադրություն	Ներմուծում[1]	**Ամբողջական առաջարկ**	Սննդի օգտագործում	Անասնակեր	Կորուստներ	Սերմացու	Արտահանում[1]	Այլ օգտագործում	Պահուստներ տարվա վերջում	**Օգտագործում**	Ինքնաբավության աստիճան, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով		
														կգ/տարի	գր/օր	կկալ/օր
Ցորեն	103.7	216.7	316.3	**636.7**	469.9	80.8	9.6	38.2	0.3	0.0	37.9	**636.7**	40.7	156.5	428.8	1372.3
Կարտոֆիլ◊	287.0	507.5	2.9	**797.4**	144.5	70.2	45.1	129.1	0.0	0.0	408.5	**797.4**	99.4	48.1	131.9	98.9
Բանջարեղեն◊	297.6	684.8	11.9	**994.3**	668.6	13.3	17.9	0.8	28.7	0.0	265.0	**994.3**	102.5	222.7	610.2	159.3
Միրգ (բացի խաղողից)	5.6	103.1	14.0	**122.7**	100.5	0.0	9.4	-	7.4	0.0	5.4	**122.7**	94.0	33.4	91.7	134.0
Հատիկաընդեղային մշակաբույսեր	0.8	4.7	3.1	**8.6**	7.1	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	0.9	**8.6**	60.2	2.3	6.4	11.2
Բուսական յուղ	1.1	2.1	18.6	**21.8**	19.4	-	0.3	-	0.4	0.0	1.7	**21.8**	10.3	6.5	17.7	116.8
Շաքար	3.0	0.0	89.3	92.3	86.3	-	1.4	-	0.8	0.0	3.8	**92.3**	0.0	28.7	78.7	304.0
Ձու	0.3	27.6	0.1	**28.0**	24.2	0.0	1.4	0.9	1.2	0.0	0.3	**28.0**	104.2	8.1	22.1	11.7
Կաթ (բացի կարագից)	40.0	513.7	16.7	**570.4**	453.6	51.4	22.8	-	8.5	0.0	34.1	**570.4**	98.4	151.1	414.0	165.6
Տավարի միս	0.8	29.9	10.4	**41.1**	39.2	0.0	0.5	-	0.7	0.0	0.7	**41.1**	75.5	13.1	35.8	64.4
Խոզի միս	0.3	11.5	6.2	**18.0**	17.4	0.0	0.2	-	0.1	0.0	0.3	**18.0**	65.3	5.8	16.0	33.4
Ոչխարի և այծի միս	0.1	6.2	0.0	**6.3**	6.1	0.0	0.1	-	0.0	0.0	0.1	**6.3**	100.0	2.0	5.6	8.9
Հավի միս	0.4	5.0	13.0	**18.4**	17.9	0.0	0.1	-	0.1	0.0	0.3	**18.4**	27.9	6.0	16.3	17.5
Խաղող	4.7	81.6	4.8	**91.1**	83.0	0.0	4.1	-	1.0	0.0	3.0	**91.1**	95.5	2.5	6.8	4.6
ԸՆԴԱՄԵՆԸ																*2502.6*◊

[1] *Առանց «ՀՀ Մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:*

Աղյուսակ 3.19.

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2004թ

հազ.տոննա

	Պահուստներ տարվա սկզբում	Արտադրություն	Ներմուծում[1]	**Ամբողջական առաջարկ**	Սննդի օգտագործում	Անասնակեր	Կորուստներ	Սերմացու	Արտահանում[1]	Այլ օգտագործում	Պահուստներ տարվա վերջում	**Օգտագործում**	Ինքնաբավության աստիճան, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով		
														կգ/տարի	գր/օր	կկալ/օր
Ցորեն	37.9	291.6	410.3	**739.8**	508.8	95.9	11.7	38.5	0.9	0.0	84.0	**739.8**	41.6	169.5	464.3	1485.9
Կարտոֆիլ◊	408.5	576.4	1.6	**986.5**	179.3	144.3	65.2	142.9	0.0	0.0	454.8	**986.5**	99.7	59.7	163.6	122.7
Բանջարեղեն◊	265.0	713.6	12.5	**991.1**	648.4	14.3	18.7	0.8	28.0	0.0	280.9	**991.1**	102.2	216.0	591.8	174.8
Միրգ (բացի խաղողից)	5.4	113.7	22.8	**141.9**	116.3	0.0	10.5	-	5.0	0.0	10.1	**141.9**	86.5	38.7	106.1	131.4
Հատիկաընդեղային մշակաբույսեր	0.9	5.2	3.0	**9.1**	7.6	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	0.9	**9.1**	63.4	2.5	6.9	21.9
Բուսական յուղ	1.7	0.4	13.7	**15.8**	14.4	-	0.2	-	0.1	0.0	1.1	**15.8**	2.9	4.8	13.1	86.7
Շաքար	3.8	0.7	78.3	**82.8**	77.7	-	1.2	-	0.5	0.0	3.4	**82.8**	0.9	25.9	70.9	273.7
Ձու	0.3	31.0	0.3	**31.6**	25.8	0.0	1.6	1.1	2.7	0.0	0.4	**31.6**	108.4	8.6	23.5	12.5
Կաթ (բացի կարագից)	34.2	555.2	19.9	**609.3**	482.4	55.5	24.4	-	8.6	0.0	38.4	**609.3**	98.0	160.7	440.3	176.1
Տավարի միս	0.7	33.4	12.7	**46.8**	44.8	0.0	0.6	-	0.9	0.0	0.5	**46.8**	73.9	14.9	40.9	73.6
Խոզի միս	0.3	8.5	7.0	**15.8**	15.4	0.0	0.2	-	0.0	0.0	0.2	**15.8**	54.8	5.1	14.1	29.5
Ոչխարի և այծի միս	0.1	7.2	0.0	**7.3**	7.1	0.0	0.1	-	0.0	0.0	0.1	**7.3**	100.0	2.4	6.5	10.4
Հավի միս	0.3	4.3	13.4	**18.0**	17.7	0.0	0.1	-	0.0	0.0	0.2	**18.0**	24.3	5.9	16.2	17.3
Խաղող	3.0	148.9	3.4	**155.3**	141.2	0.0	7.0	-	0.3	0.0	6.8	**155.3**	98.0	2.7	7.5	5.0
ԸՆԴԱՄԵՆԸ																***2621.5***◊

[1] *Առանց «ՀՀ Մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:*

Պարենային հաշվեկշիռների մեթոդաբանություն

Պատմականորեն պարենային հաշվեկշիռների նպատակը եղել և մնում է դիտարկվող պետությունում պարենի մատակարարումների, այն է՝ պարենի առկայության վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվության ներկայացումը: Պարենային հաշվեկշիռներ կազմելու անհրաժեշտությունն ակներև դարձավ Երկրորդ աշխարհամարտից հետո: Դա պայմանավորված էր պարենի արտադրության և մատակարարման ընդհատումներով: Պարենային ապահովության դերը համապատասխանորեն կարևորվում է նաև տնտեսական աճի տեսանկյունից: Պարենային հաշվեկշիռներն անհրաժեշտ են որոշակի ժամանակահատվածում երկրի պարենային ապահովության ամբողջական նկարագրության և պարենի անբավարար մատակարարման հետ կապված ռիսկերի գնահատման համար:

Պարենային հաշվեկշռի հատվածները

<u>Ամբողջական առաջարկ</u>

Առաջարկը ներառում է արտադրության, ներմուծման և ժամանակաշրջանի սկզբի համար առկա պաշարների ցուցանիշները: Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում և վերջում պաշարների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ստացման առումով առկա են որոշակի տեխնիկական բարդություններ, այդ իսկ պատճառով պարենային հաշվեկշռում սովորաբար կիրառվում են այդ ցուցանիշի գնահատման որոշակի մոտեցումներ: Արտադրությունը սույն հատվածի կարևորագույն ցուցանիշն է, որը ներմուծման տվյալների հետ միասին հանդիսանում է ՀՀ ԱՎԾ պաշտոնական տվյալը:

<u>Պարենամթերքի օգտագործման ուղղություններ</u>

Սույն հատվածը ներառում է հետևյալ հիմնական ցուցանիշները՝ որպես սննդամթերքի օգտագործում, անասնակեր, վերարտադրում (սերմացու, ինկուբացիա և այլն), արտահանում, կորուստներ և օգտագործման այլ ուղղություններ, պաշարներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Վերջնական սպառման ցուցանիշը հանդիսանում է պարենային հաշվեկշռի առանցքային ցուցանիշներից մեկը, որը բնութագրում է տվյալ ապրանքատեսակի ներքին սպառման մակարդակը և հաշվարկվում է որպես ամբողջական առաջարկի և պարենամթերքի օգտագործման մյուս բոլոր ուղղությունների տարբերություն: Այն հանդես է գալիս որպես հաշվեկշռող ցուցանիշ:

Այլ տեսակի սննդամթերքի արտադրությանն ուղղվող որոշակի պարենամթերքի քանակը հաշվեկշռում հանդես է գալիս որպես մուտքային ցուցանիշ:

Սերմացու օգտագործվող ապրանքատեսակի քանակը հաշվարկվում է ցանքատարածությունների և ցանքի միջին ցուցանիշների հիման վրա:

Կորուստների ցուցանիշը հաշվարկվում է Պարենի և գյուղատնտեսության կազմակերպության (FAO) առաջարկած գործակիցների միջոցով, որոնք որոշակի երկրի պայմաններից ելնելով կարող են ճշգրտվել:

Սույն հաշվեկշիռներում ներկայացված է նաև ինքնաբավության աստիճանի ցուցանիշը, որը հաշվարկվում է *Արտադրություն/(Արտադրություն+Ներմուծում-Արտահանում),* արտահայտված տոկոսներով, բանաձևով:

Պարենային հաշվեկշռում ընդգրկվող ապրանքատեսակների կազմը (ցանկը) պայմանավորված է տվյալ երկրում առավել լայն սպառում ունեցող ապրանքատեսակներով, այդ իսկ պատճառով փոքրածավալ սպառում ունեցող ապրանքատեսակների վերաբերյալ հաշվեկշիռներ չեն ներկայացվում:

2005թ. գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի համախառն բերքը, բացառությամբ հացահատիկային և հատիկաընդեղային մշակաբույսերի ու կարտոֆիլի, գերազանցում է նախորդ տարվա ցուցանիշը: Այսպես՝ բանջարանոցային մշակաբույսերի համախառն բերքն ավելացել է 10.5%-ով և կազմել 663.8 հազ. տոննա, բոստանային մշակաբույսերինը՝ 4.3%-ով և կազմել 117.8 հազ. տոննա, պտուղը և հատապտուղը՝ 2.8 անգամ և կազմել 315.3 հազ. տոննա, խաղողինը՝ 10.4%-ով և կազմել 164.4 հազ. տոննա: Հացահատիկային և հատիկաընդեղային մշակաբույսերի համախառն բերքը նվազել է 13.3%-ով և կազմել 396.2 հազ տոննա, կարտոֆիլինը՝ 2.1%-ով և կազմել 564.2 հազ. տոննա:

2005թ. նախորդ տարվա համեմատ կենդանական ծագման գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության ծավալները, բացառությամբ ձվի, ավելացել են (Աղյուսակ 3.13.): Այսպես, 2005թ. իրացվել է 99.1 հազ. տոննա կենդանի քաշով միս, ինչը 4.8%-ով գերազանցում է 2004թ. ցուցանիշը, իսկ կաթի արտադրության ծավալներն ավելացել են 7.1%-ով և կազմել 594.6 հազ. տոննա: Ձվի արտադրության ծավալները նվազել են 8.0%-ով և կազմել 518.2 մլն. հատ:

Ըստ բեռնամաքսային հայտարարագրերի և քաղաքացիների կողմից կազմակերպված առևտրի տվյալների 2005թ. հանրապետություն ներմուծված ապրանքների 17.4%-ը բաժին է ընկել պարենամթերքին (2004թ.՝ 20.9%), իսկ արտահանման ծավալներում՝ 12.0% (2004թ.՝ 11.5%) (Աղյուսակ 1.1.): Հաշվետու ժամանակաշրջանում պարենամթերքի արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալն ընթացիկ գներով նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ ավելացել է 15.4%-ով և կազմել 421.9 մլն. ԱՄՆ դոլար, այդ թվում պարենամթերքի ներմուծումը՝ 308.2 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՍԻՖ գներով) և արտահանումը՝ 113.7 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՖՕԲ գներով):

2005թ. նախորդ տարվա համեմատ հիմնական պարենային ապրանքատեսակներից այլյուրի ներմուծման ծավալը նվազել է 87.7%-áí և կազմել 1.8 հազ. տոննա, կարտոֆիլինը՝ 41.1%-ով և կազմել 0.9 հազ.տոննա, կարագինը՝ 32.4%-ով և կազմել 3.6 հազ. տոննա, տավարի մսինը՝ 16.6%-ով և կազմել 9.1 հազ. տոննա, կաթինը՝ 10.3%-ով և կազմել 3.5 հազ.տոննա, բանջարեղենինը 7.2%-ով և կազմել 8.4 հազ. տոննա և այլն: Փոխարենը ավելացել են շաքարի (37.9%-ով), թռչնի մսի (35.5%-ով), բուսական յուղի (29.4%-ով), խոզի մսի (26.9%-ով), մրգի (25.1%-ով) ներմուծման ծավալները (Աղյուսակ 3.14.):

Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում գերակշռում են *կոնյակ, ռոմ, ջին, օղի, լիկյոր* ապրանքային ենթախմբում ընդգրկված ալկոհոլային խմիչքները: Այսպես՝ 2005թ. արտահանվել է 16.1 հազ. տոննա կոնյակ, ինչը 49.1%-ով գերազանցում է 2004թ.-ի ցուցանիշը: Ավելացել են նաև մրգի (2.7 անգամ), պանրի (2.2 անգամ), խաղողի (80.4%-ով), գինու (29.8%-ով) և բնական, հանքային ջրերի (18.8%-ով) արտահանման ծավալները: Ձվի արտահանման ծավալը նվազել է 73.7%-ով (Աղյուսակ 3.15.):